

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 40. szám.

Vasárnap, október 12.

Nem úgy, mint minálunk...

Egyik jó barátunk, aki most érkezett vissza Németországból, következőkben mondja el benyomásait:

Németországba már visszatért a békebeli rend, munkakedv és helyreállott a régi forgalom. Bízó, lüktető munka folyik minden vonalon. Szó sincs itt a nyolc órasi munkaidőről; az emberek többet dolgoznak, mint valaha. És jókedvvel megy a munka, mert a munkabérek tisztességes megélhetést biztosítanak, nem úgy, mint nálunk, ahol a háborús veszteséget elsősorban a munkásokra hárították s ahol az állami alkalmazottak még ma is csak mintegy fél fizetést kapnak. Németországban nem engedték a munkadíjakat ennyire csökkenni, inkább felesleget adóztatták meg jobban, minél fogva a munkája után élő nagy tömeg elégedett és ami gazdasági szempontból rendkívül fontos: fogyasztóképes is.

Németországot tudvalevően nem szanálták még, de azért tudott védekezni a pénzromlás okozta anarchia ellen az aranymárka bevezetésével. Az aranymárka immár szilárd értékmérő, mindenki ebben számít, megszabadultak az emberek a változó és szédítő szorszósámoktól, amelyek csak az elkápráztatásra jók. Amiért békében egy aranymárkát adtak, azért most fizetnek egy és egynegyedet, az élet tehát csak mintegy 25—30%-

kal drágult. A jó és biztos pénz takarékosagra ösztönöz s ennek eredményei tapasztalhatók is a takarékpénztári betétek szaporodásában. Hiteluzsora sincs. Nálunk a pénz stabilitása ellenére is 30—50%-os, sőt ennél magasabb kamatokat is fizettettek. Ott aranyértékben történvén az elszámolás, alig magasabb kamatlábak vannak érvényben, mint a békében voltak.

Feltűnő, hogy az emberek mennyire barátságosabbak, mint minálunk. Ott még a hivatalos közegek is előzékenyek. Szepegve mentem be a rendőri hivatalba az útlevel-ügyem miatt, emlékeztvén rá, hogy idehaza ilyen ügyekben mennyi gyötrelmen estem keresztül. Nem ácsorogtam itt egy percig sem, a kezelő tisztviselő mosolygó arccal fogadott, kedélyes kérdéseket intézett hozzám és úgy viselte magát, mintha ő volna a közönségért és nem a közönség ő érte. Ezen bámultam a legjobban.

Ott mindenki tudja a kötelességét, mindenki tiszteli a rendet, nem úgy mint minálunk, ahol a

protekción ember mindenkit mást megelőz. Egyszer egy igen magasrangú állami hivatalnok ismerősömmel, akinek fontos szerepe volt, a kongresszus terméhez közelebb eső ruhatarban akartuk elhelyezni a felöltőinket. De a ruhataros — az illő tisztelet megadása után — más ruhatarba utasított bennünket, mert jegyünk színénél fogva oda tartoztunk. És a ke-

Zászlószentelés Nagymányokon.

A nagymányoki római katolikus olvasóegylet augusztus hó 15-én szentelte fel szép ünnepség keretében zászlóját. Középen foglal helyet a zászlóanyja: özv. Klein Félixné, jobbra tőle az olvasóegylet vezetője: Eicher János kántortanító.

gyelmes úr — számba menő, nagyhatalmú tisztviselő — viláért sem vette rossz néven az elutasítást. Egyáltalán senkinek sem jut eszébe megrontani a rendet azzal, hogy ki vagyok, mi vagyok.

Ahol az emberek a közrendet és ebben egymás jogait ennyire tisztelik, ott csakugyan demokrácia van. A német demokráciát a mindenkinek egyformán kijáró jog tisztelete jellemzi. Mert ezt a demokráciát maga a német nép csinálta meg, nem pedig idegen fajbeliek lármás hada, amelynek a demokrácia jelszava csak arra jó, hogy beleburkolja a maga érdekeit és a nép vállán a maga külön céljai felé emelkedjek.

A kisgazda mint proletár. A földmunkások f. évi szeptember havában tartott kongresszusán kimondták, hogy proletároknak kell tekinteni az olyan kis- és törpebirtokosokat is, akik időről-időre idegen gazdaságban dolgoznak. Mint proletároknak, ezeknek is a földmunkás szervezetekben van a helyük, mondják a szocialisták. Elhisszük, hogy a szociáldemokraták szeretnék a kis- és középbirtokosokat a maguk hadseregébe sorozni. Két célt érnének el ezzel. Először is megbontanák a kisgazdák frontját, másodsor néhány százezer embert szakszervezeti adófizetővé tennének. Becses új zsákmányhoz jutnának, ha sikerülne a sorozás. Jellemző azonban a szociáldemokratákra, hogy amikor a kisgazdapolgárokat a szakszervezetekbe csalogatják, ugyanakkor kikélnék az ellen, hogy a 15 holdon aluli kisgazdák nem fizetnek jövedelmi adót. Duplakrétával számítják a kisgazda jövedelmét és így bizonyítgatják, hogy az adózóképesség mértékét megüti. Mikor tehát arról van szó, ki fizesse az állami adót, akkor a kisgazda nem proletár. Akkor csak a szervezett gyárimunkások a proletárok. Ugyanezen kisgazdák közül azonban azon a címen akarja szedni a szakszervezeti adót, hogy ők is csak proletárok. A szocialista urak azt hiszik, hogy amilyen bolond a falusi «paraszt», nem veszi észre ezt a kétszínű játékot!

★

A kommunisták halálstatisztikája. Legutóbb közöltünk már néhány adatot az orosz szovjet politikai gyilkosságainak statisztikájából. Most részletezve mutathatjuk ki, hogy csekély három évszázad alatt hány embert és kiket tett el láb alól a vörös rémuralom. Oroszországban annak idején hivatalos listákat adtak ki a lemészárlásokról s így lehetséges egy megközelítő kimutatást adni. A lista, mely 1917 november 7-től 1920 év végéig lett kiadva, a következő számokat mutatja: meggyilkoltak 28 püspököt, 1215 papot, 6775 tanárt és tanítót, 8800 orvost, 54.650 tisztet, 10.500 csendőrt és rendőrtisztet, 260.000 katonát, 48.500 csendőrt és rendőrt, 12.950 földbirtokost, 355.250 intelligenciához tartozót, 192.350 munkást, 815.100 földművest. Ez a közel két millió ember csak a cseka s a szovjetbíróság által hivatalosan elítéltek száma s csak 1920 év végéig. Köztudomású, hogy a cseka azóta se nyugszik s újabb százezrekre teendő az újabb áldozatok száma. Nem túlzunk, hogyha két és félmillióban állapítjuk meg a szovjet ezen «áldásos» működésének áldozatait. Ha ezekhez hozzászámítjuk az ellenforradalmak letörése alkalmával megöltek és az éhínség miatt elpusztult emberek számát, bátran elmondhatjuk, hogy a szovjetrendszer több embert pusztított el, mint az egész világháború. Milyen kegyetlen tréfa ilyen körülmények között, mikor a kommunisták a világháború borzalmai miatt sopánkodnak, amelyeket a tőkésök önzése zúdított az emberiségre!

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Hosszú szünet után ezen a héten kezdődött meg a nemzetgyűlés őszi ülészaka. Amióta a Ház együtt van, tehát az 1922-es választások óta, a képviselők csak néhány napos szabadságot élvezhettek, mert a törvényhozási teendők olyan munkát róttak a nemzetgyűlésre, hogy a nyári szünetről szó sem lehetett.

Idén végre háromhónapos szünetet ékeltek bele a nemzetgyűlés programjába

s ilyen módon lehetővé tették a törvényhozás tagjainak, hogy egyrészt kipihenjék a megfeszített munkát, másrészt magánügyeiket is elláthassák. Különös fontossággal bírt ez — amint annak idején is kifejtettük a *Vasárnap* olvasói előtt — a gazdákra nézve, akik gazdaságaikat jóideje kénytelenek voltak elhanyagolni.

A nemzetgyűlés őszi ülészaka folyamán elsők a fővárosi törvényjavaslatot tárgyalja le,

hogy ilyen módon a törvényhatósági választások mielőbb megtarthatók legyenek. A nemzetgyűlés további programjáról a *Kisgazdapárt* legközelebbi értekezlete dönt, amikor is Bethlen István gróf miniszterelnök az őszi munkaprogramról tájékoztatni fogja a többségi pártot.

A miniszterelnök rövid szabadsága után ezen a héten vette át végleg hivatalát s a közeli jövőben valószínűleg újabb feladatokat is kell vállalnia, mert

Daruváry Géza külügyminiszter lemondott

s helyét egyelőre esetleg nem is töltik be, hanem *Bethlen miniszterelnök látja el a külügyminiszteri teendőket is.* Politikai körökben nagy hullámokat vetett a *szolnoki törvényszék tárgyalása*, amelyen a csongrádi bombamerénylet ügye szerepelt. A törvényszék ítéletének indokolásában a nyomozó közegek eljárásáról szó volt s emiatt a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter panasszal fordultak Bethlen miniszterelnökhöz. Az ügyel rendkívüli minisztertanács foglalkozott, amelyen azt határozták, hogy

Pesthy Pál igazságügyminiszter felülvizsgálati eljárást indít a szolnoki törvényszék ellen

és amennyiben valamilyen szabálytalanság történt akár a tárgyaláson, akár az ítélet indoklásában, úgy a nyomozásban eljáró rendőri és csendőri közegeknek teljes elégtételt nyújtanak. A minisztertanácsnak ezzel a határozatával az ügy megfelelő elintézését is nyert.

A gazdasági kérdések közül változatlanul nagy tevékenységet fejt ki a kormány elsősorban a *munkanélküliség* enyhítésére. A munkanélküliséget nagyszabású közmunkák révén akarják megszüntetni s már eddig is

65 milliárd korona előleget folyósítottak a törvényhatóságok útján különböző nagyszabású közmunkák gyors elvégzésére.

Ezenkívül még a *jelzálogos hitelek* szerepelnek napirenden s a jelzálogos hitelek könnyítésére a pénzügyminisztériumban Bud János miniszter vezetésével sűrű tanácskozások folynak.

Asthmát, tüdőcsúcshurutot, rekedtséget stb. gyógyít: **Asthma** Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrásy-út 87. sz. Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

MEZŐGAZDASÁG

Néhány szó a kukoricáról.

Irta: Fehér Zoltán.

A kukoricaszüret már rég kezdetét vette, mert hiszen már júliusban piacra hozzák a teljes csemegekukoricát, augusztusban pedig már a korán vetett és rövid tenyészidejű (mint a 100 napos, székelty, pignoletto, putyi, cinquantino stb.) fajták be is érnek s letörhetőek, úgy hogy utánuk még őszi gabonák alá kétszer meg lehet szántani a földet. Jó éghajlati és időjárás viszonyok között pedig kétszer egymásután beérnek a korai fajták, mint azt Bácskában magam is tapasztaltam, vagy legalább azt érhetjük el, hogy a 2-ik vetésként szereplő kukorica, mint csemege értékesíthető, ez akkor már ritka, mint a fehér holló s a városi inyencek nagyon jól megfizetik. A rendszeren természetesen s nagyobb hozamot adó kukoricafajták azonban csak október havában érnek be teljesen és ezeket előbb leszűretelni nem tanácsos, mert még szellős górékban is nagyon könnyen megpenészednek, nem bírván kiszáradni, még csirázóképességüket is nagyrészt elveszítik. De a hosszú tenyészidejű fajtákat, melyenek különösen az amerikai eredetű lófoguák, serkentsük korábbi beérésre azzal, hogy lehetőleg korán vessük őket el; azután, ha már teljesen kifejtettek a cső szemei és a tejesség végét járja, t. i. mikor már keményedni kezdenek, akkor a cső feletti szárrészt (10 cm-rel a legfelső cső felett) vágjuk le, ezzel az eljárással ugyanis a növény nedvkeringésének úja megrövidül, a nap s levegőjárás szárító hatása, a csapadék nedvességének gyorsabb elpárolgása mind közrehatnak a kukoricaszemek mielőbbi beérésére. Néhol még a cső-takaró leveleit is megszagatták, megtépik, meghasogatják, hogy a nap szárító hatását jobban kihasználják, de ez helytelen dolog és kétélű fegyver, mert esős időben kárt szenvedhetünk, egyes szemek kicsirázhatnak és a madarak (kivált a varjak) nagyon is megdézsmálhatják kukoricatermésünket. Mindezeket egybevetve várjuk be a teljes érést és csak akkor törjük le a kukoricacsöveket, vagy ha a beéredést megvárni nem lehet, nehogy az őszi mély szántást elmulasszuk, inkább vágjuk le a szárt a csövekkel együtt, rakjuk belül üres kapokba, hogy jobban szellőzzenek — ahol utánérik a szem. Hiszen a kukoricánál nem kell félni a megfagyástól, annak csövei annyira óva vannak a csoma (buroklevél) által, hogy a legnagyobb hideget baj nélkül kibírják. A burok vastagságáról lehet következtetni a tél szigorúságára, ez mintegy figyelmeztet óvatosságra minden téren a mezőgazdaságban.

A kukoricának szüretelése különböző módon történik s egyikféle eljárást sem lehet elítélni, mert mindegyik — bizonyos adott körülmények között — indokolt lehet. P. o. azon régi szokás, hogy egyszerűen letörik a csomalevelekkel együtt a csöveket s csak otthon fosztják, hántják meg, ez kissé késedelmes dolog s minden csővel kétszer kell babrálni és a behordás is több fuvart vesz igénybe, mégis helyes eljárás, ha az idő csapadékos vagy hideg, szeles és gyorsan tető alá óhajtuk tenni kukoricánkat, vagy hogyha annak csomáját háziúprilag (fonásokra) akarjuk felhasználni, avagy a selymét gyűjtjük össze s adjuk el gyógy- és növénykereskedőknek. Végül akkor is, ha koszorúkat, csomókat, füzereket kötünk, a csomalevelek egy részével és nem a góréban, hanem a padláson, eresz alatt stb. helyezzük el azokat.

Máskülönbön helyesebb az az eljárás, hogy két kézzel szét- és lehúzza a burokleveleket s ezeket balkézrel alul össze- jogva, jobbunkkal letörjük a csupasz csövet s zsákba vagy nyakba kötött lepedőbe szedve, mint tisztított csöveket egyenesen góréba hordhatjuk. A szárító górénak nem kell épen előírásos gerendás vázsal és lécezettel birni, megteszik kiscsodákban a jó erős vesszőből fonott, oldalán úgynevezett kukoricakakos is, csak legyen elég ritka a fonás, hogy a szárításhoz szükséges levegőjárás kellő mértékben érje a csöveket, de mégse legyenek oly bővekek a hézagok, hogy a kisebb madarak berepülhessenek és megdézsmálhassák kukoricánkat. Lehet szükséggőrékat is készíteni: a talajfelületre teszünk szalmát (zsúpot) vagy pózt, hogy a csövek a föld nedvességét ne szívhassák fel; aztán kétoldalt, 1 méternyi széles közlél, rakjunk hasábfát rendszer szokásos ölebbe fölváltva, egy félől kalitkába rakva, a másik fele, mint sűrűn rakott bélfá elhelyezve, így a madarak ellen is lesz elég védelem, de a kellő szellőztetés is meglesz. A két ölfasar közé öntjük a csöves kukoricát akár 2 öl magasra is. Tetejébe

Szüreti multság Mindszenten.

Szeptember hó 28-án a mindszenti ipartestület igen szépen sikerült szüreti multságot rendezett. A táncot a csőzökből alakított koszorú tánc nyitotta meg, amelyet Kiss Sándor táncitanító tanított be. Csőzleányok voltak: Süli Margit, Takács Bözsi, Ficsór Annus, Naesa Bözsi, Bacsa Veronka, Gyenes Maca és Szilágyi Bözsi. Csőzfűk: Vajda Károly, Kardos János, Korom János, Gál Mihály, Rácz Gyula, Gyenes Vilmos és Judik István. A kitüntetett csőzök voltak: Szilágyi Bözsi és Kardos János; a legtöbb lopáson pedig Salánky Mátyást és Alföldi Károlyt érték. A szüreti multság úgy anyagi mint erkölcsi tekintetben egyaránt kitűnően sikerült. Képünk a csőzleányok és fiúk csoportját mutatja be.

(Beküldte Karaszka Kálmán, Mindszentről.)

jön szalma vagy- kukoricaszártakaró s előlé nyomtatéknak még néhány hasáb fa, hogy a szél ki ne kezdje a primitív tetőzetet.

Ha, mint fentebb említve volt, szárástól, csővestől vágjuk a kukoricát, akkor a fosztást a tél folyamán bármikor ráérünk végezhetni, vagy pedig amerikai módra, külön e célra gyártott cséplőgéppel is kicséplhetjük a szemet. Igaz, ezzel sok szem összetöretik, de ezek vagy a 3-ik osztályba kerülve, mint kész abrak, használhatók fel, vagy ha a törekrostákon lehullva, az aprópolvába is jut valami belőle, az is, mint tápdús takarmány, igen jól feleltethető. A cséplés olcsóbb,

FORD

Petroleummal.

HALTENBERGER VILMOS
autorizált Képviselete

FORDSON-TRACTOR

SZÁNT-HAJT-CSÉPEL-VONTAT.

Petroleummal.

FORD

Petroleummal.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve.
 Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól. **Ára ab Triest 636 dollár.**
 Tel. 66—15. **Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám.** Tel. 66—15.

mint a morzsolás s előnye, hogy a tépett kukoricaszár is jobb esőség a szecskázottnál vagy az egészben hagyottnál. Különbösen minden cséplőgéppel, melynek verőlécei s csapágyai már koptak, lehet kukoricát is csépelni, mint azt már 1884-ben egy felvidéki uradalomban magam is megkísérlettem. Hiba ugyan, hogy az egerek s varjak ellen sokat kell állandóan védekezni s a gép egyes alkatrészeit meg rongálja a folytonos erős rázás és nagy zökkenések, de búza-, repce- és lóbabcséplésnél sem lehet ezt elkerülni. Egyévi próba után, mindezeket számításba véve, majd kitűnik, hogy érdemes-e kukoricát csépelni vagy sem?

Milyen lovat tenyészten a kiscgazda?

Irta: Kis Mihály.

Versenyfutásra való angol telivér lovat vagy pedig ügetőversenyfutásra való amerikai ügetőlovat bizony nem tenyészthet a kiscgazda, mert az rengeteg költségbe kerül, főképen csak kedvtelésre való és a legtöbb ilyenféle tenyészésre alaposan ráfizet, aki műveli. No de aztán komoly munkára sem való az ilyen ló, mert kényes, nagyigényű, ideges, bolondos; az igát nem szereti húzni, mindig csak futni kíván. Ehhez hasonló alkotású és természetű a versenylovaknak az a származéka is, melyben igen sok a versenyvér és amelyet ezért *magasvérű* félvérnek is neveznek. Ez sem való a kiscgazdának, sem igába, sem pedig csikót nevelő anyakancának. Hogy csődörnek sem igen való, azt nem én mondok, hanem bizonyítja a gazdák tartózkodása az ilyen túlfinom csontú, túlhevés vérű, ideges természetű ménektől. Kocsisa válogatja, aki tud vele banni, hogy a hámban, a szekérben vagy éppen önmagában kárt ne tegyen.

Ezért mostanában divattá lett, hogy még a rendszerint igen száraz éghajlatú, kevés szénát termő Alföldön is, némelyik kiscgazda afféle nehéz igáslovat tart, amit hol muraközi, hol belga igáslónak hívnak. Büszke is rá, mert némelyik akkora, mint az elefánt, türelmes, mint a bárány és akár ötven mászt is elindít a sima kőves úton. Hogy kétannyi takarmányt fogyaszt, mint a jó magyar ló, azzal nem számol a kiscgazda, mert azt nem szokta számításba venni, ami a földjén megterem. Elég rosszul teszi, mert egy kis számfással kislülne, hogy a mivel többbe kerül a tartása a jó magyar lóénál, abból bizvást kifizethetné az egész esztendei adóját. Azonfelül meglátná, hogy a nehéz, hidegvérű igásló korantsem bírja úgy a fárasztóbb munkát, mint a helybeli, jóféle magyar ló; hamar megbabál, a megerőltető munkától csakhamar kehecsé lesz; rövidéletű, mert félannyi időtől, munkától elnyüvődik, mint a környékbeli magyar ló, könnyen betegé lesz és elpusztul valami nyavalyában. Hát még az a rengeteg kovácsszámla, amit a gazdának fizetnie kell a minduntalan elveszített patkó felveréseért. No meg a lehetőredező köröm által okozott sántaságból származó kárba vesztett munkanapok vesztesége, mert bizony nagyon is hitvány körme van a legtöbb efféle nehéz igáslóknak.

Nos hát, ilyen lovat csak azon a vidéken érdemes a kiscgazdának nevelnie, ahol annak az *igazi hazája* van: Vas megyében, Zalában, Somogyban, ahol aprók a telkek, ahol nem kell óráhosszat járni: a lónak, míg kiér a tanyára, a szántóföldre, ahol nyirkos, nedves, puha a föld, tehát könnyen művelhető és sok a bőtermés adó rét. Ott sem annyira a munkájáért nevelik a kiscgazdák a nehéz igáslovat, mint inkább a csikójáért, melynek nagy ára van, mert kell a városi nagyfuvarosoknak, gyárosoknak nehéz, de lassú fuvarozásra. Az alföldi gazdának ellenben nem való, nem is tenyésztheti, mert nem kap hozzávaló méneket; dugva tartani a méneket pedig törvénybe ütköző, nem tisztességes dolog.

A magyar kiscgazda tehát leghelyesebben teszi, ha olyan lovat tenyész, olyan kancákat tart, melyek az ő vidékén honosak, ott termettek, azon a talajon, melyet művelniök kell és amelyen tisztességgel meg tudnak élni. Minden vidéknek megvan a maga jó és hasznavehető lova, csak meg kell *válogatni*, hogy amit használni és tenyészteni akarunk, az erős, egészséges, öblös testű, csontos, jólábú, jójárású, serény munkájú, de ne túlnagyvérű legyen. Hogy

kevés van az ilyenféle jó magyar lóból egy-egy vidéken, az baj ugyan, de leginkább azoknak a kiscgazdának a bűne, akik nem szokták a tenyésztésre való kancát az erős termete és munkabírása szerint megválogatni, hanem mindenféle hitvány, vézna, tüzesvérű, de az igában tehetetlen jószágot tartanak csikónevelésre, mert nem a szántás-vetés munkája jár az eszükben, amikor lovat néznek, hanem az, hogy szépen fog-e toporzékolni a különben hitvány jószág a sallangos, keszkenős lakodalmi fogatban. Emellett becsüljük meg jobban a kiadott jó állami méneket és ne járjanak a tiltott zugménekhez.

A gapyjú zsrja. Az ú. n. «gapyjúzsr» tulajdonképen a fagyjú- és verejétkirigyek váladékának keveréke. Alkotják zsirok, alkoholok, amidosavak, szappanok stb. A gapyjúzsr «szükséges rossz». Szükséges arra, hogy a gapyjúzsalakot a levegő nedvességétől stb., bomlasztó hatásoktól védje, viszont káros annyiban, hogy képzése sok takarmányt emészt fel, továbbá minden piszkot miatta ragad meg a gapyjúbunda s végre kimosása — a gapyjú feldolgozása előtt — sok munkát és költséget (mosószerék stb.) okoz. Ezért a gapyjúismerő különbséget tesz jóindulatú és rosszindulatú gapyjúzsr között. Ha csak mérsékelt mennyiségű és amellett könnyen oldódó, olajszerű, világosszínű, akkor jóindulatúnak mondja, ha pedig nagymennyiségű és tapadós, gyantás, nehezen kimosható, akkor rosszindulatúnak bélyegzi. A zsr minőségét a fajta, az ivar, az egyed, a takarmányozás és az istálló hőfoka befolyásolja olyképp, hogy a finomabb gapyjas merinók bundájában a gapyjúzsr országos átlagban 16, a kevésbé finom merinókéban 12, a rackákéban 6/10-ot tesz ki; a kosgapyjú zsrja tapadósabb, mint az anyáé vagy ürüé; egyazon fajtaban is akad jobb és rosszabb indulatú gapyjúzsr termelő egyed, mely e tulajdonságát utódaira is átörökíti; bővebb takarmányozás mellett úgy, mint melegebb akolban nagyobb a gapyjúzsrtermelés.

A kender áztatása. (Képpel.) A kender áztatásának tudvalevőleg a célja, hogy kioldódjék az az enyvszerű anyag, mely a kender rostjait egymáshoz és a fás részhez ragasztja. Az áztatáshoz legmegfelelőbb a tiszta meszet és vasat nagyobb mennyiségben nem tartalmazó lágy víz, melynek hőmérséklete legalább 14—15° C. Igen jól beváltak a direkt e célra épített áztató medencék, melyek kb. 400 négyzetörm. területűek, 1—1.30 méter mélységűek és betonfenekűek. A medencék fenekébe szélességben 3—4 méter és hosszúságban 1.5 méter, távolságra 3 méter hosszú pilótákat kell a földre verni, melyekhez a kender lenyomó kötő- és csatlógerendákat lehet erősíteni. Hazánk némely vidékén már kiscgazdák szövetekezeti úton készítették ilyen áztatót. Az illetékes kultúrmernöki hivatal díjtalanul elkészíti a kenderáztató tervét és költségvetését. Az áztatóba helyeztet kenderre annyi vizet kell bocsátani, hogy a víz azt egy arasznyira födje. Ha a víz melegebb és ha kevés meszet tartalmaz, akkor előbb kiázik a kender. Gyorsabban megy a vékony és puha kender kiázása is. Nyáron 3—4, ősszel és tavasszal 6—10 nap szokott szükséges lenni a teljes kiázáshoz. Túl hosszú idegi áztatot kender fehérebb, de szakadékonnyabb rostot ad. Cserhádi szerint a kellő kiázottság jelei: a vízből gázbuborékok nem, vagy csak ritkán szállnak fel, a rost pedig a nedves szárról egész hosszán lehúzható anélkül, hogy elszakadna. A mellékeit kép a rácalmási uradalom természetes áztatóját ábrázolja. Ez egy völgynek alján fekszik és egy forrás vizének völgyzárógáttal való összegyűjtéséből képződött. Befogadóképesége 1000 métermázsza száraz kenderkörö. Terjedelme 1 1/2 kat. hold. Mélysége két méter. Vize levelezhető.

Élősövény. Kétségtelen, hogy a legrsőbb kerítést a jól gondozott élősövény adja. A legmegfelelőbb növény élősövény készítése a gledicsia (néhol Krisztus-tövisek mondják). Tetszés szerint nyeshető, szürös tuskéivel sűrű, átjárhatatlan kerítést képez még az apróbb állatokkal szemben is. Élősövény alkotására fel szokták használni még az orgonát, mely gyorsan fejlődő és elég sűrű kerítést ad, de azért a töviske hiánya miatt az apró jószág átoldozza magát ágai közt. Kellemetlenné válik a környezetre akkor, ha megtelepi a körisbogár, mely — tudvalevőleg — az egész környéket kiállhatatlan bűzzel tölti be. Nagyon szép élősvövényt adnak a puszpáng, a tiszafa és egyéb örökzöld fenyűfélék, de már a belőlük készült sövény igazán nem átjárhatatlan, mellettkü drótkerítésre is szükség lesz. Leggyorsabban lehet élősvövényt nevelni az ákácból, mely jó talajban egy-két év alatt embermagasságnyira megnő. Tetszés szerint nyeshető is. Sűrű, tövises, átjárhatatlan kerítést képez, nagy hátránya azonban az, hogy gyökere messze elágazik s gyökeréről makacsul hajtja a gyökérhajtásokat, melyeknek irtása a kertben sok munkába kerül. A galagonya is gyorsnövű, tuskés, sűrű lombot alkotó, élősvövénynek megfelelő bokorféle.

A «Fordson-traktor». Egy amerikai szántógép ez, mely a magyar gazdák közt sok kedvelőre talált. Petroleummal dolgozik és csak az indításnál szükséges a benzin. A 100–500 holdas középbirtokon jól kihasználható szerkezet, mely nemcsak szántásra, hanem darálásra, szecskázásra, sőt tehervontásra is felhasználható. Több gazdaságban végzett megfigyelések szerint a Fordson-traktor megszánt egy nap alatt átlagban öt kat. holdat. Átlagos napi anyagszükséglete 60 kiló petroleum, egy kiló benzin és három kiló kenőolaj. A m. kir. gépkísérleti állomás a múlt évben beható vizsgálatnak tárgyává tette e traktort s számításai szerint egy kat. hold felszántása belekerült 40.000 koronába akkor, mikor egy ló- vagy egy ökörfogat átlagban 45 ezer koronáért szántott fel egy kat. holdat.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *Hány érzékszerve van az embernek? (4747.)* —

Felelet. Öt, még pedig: látás, hallás, tapintás, izlés, szaglás. A lélektannal foglalkozó tudósok szerint van egy hatodik érzés is, a távolbérzés (telepátia).

Kérdés. *Régi pénzeket hol és mennyiért adhatok el? (Ifjú K. S.)* — **Felelet.** Gyűjtő és kereskedő vásárolja a régi pénzt. A pénz ismerete nélkül az értéküket nem lehet megbecsülni.

Kérdés. *Őszibúza alá hogy készíjük elő a talajt? (F. M.)* — **Felelet.** Korán lekerülő növény után a búzát három szántásba vetjük, az elővetemény lekerültével sekélyen szántunk, majd augusztusban elvégezzük a keverőszántást, vetés előtt a vetőszántást. Ha kalászos után vetünk búzát, szintén háromszor szántunk. A képezést befejezve azonnal felhántjuk a tarlót, majd úgy járunk el, mintha lekerülő korai elővetemény földjével volna dolgunk. Lóbab, mák, kender, dohány után azonnal megadjuk a keverőszántást, amelyet vetés előtt a vetőszántás követ. Későn lekerülő növények után azonban már csak egy szántásra a keverőszántásra jut idő. Szárazságban itt nagy szerepe jut a vetés előtt a hengernek és fogasnak. Vetés után a tábla ne legyen teljesen rögtelen a búzánál sem, mint a többi őszinél, hogy a hótakaró a rögzökben hófúváskor megkapaszkodhassék.

Kérdés. *1. Állami sertéstelepen fellép-e sertésvész? 2. Sertéshizlalásról könyv van-e? 3. Használt fényképezőgépet hol és mennyiért vehetek? (H. G. István, Terpes)* — **Felelet.** 1. Teljesen az állami telepeket sem lehet mentesíteni a vészről, de csak nagyon ritkán fordul elő. — 2. Dorner: Sertéshizlalás c. könyve 21.200 koronáért kiadóhivatalunkban rendelhető meg. — 3. 400.000 koronától kezdődik a használt fényképezőgép ára. Céget csak levélben ajánlunk.

Kérdés. *Miképpen szerezhetünk sportpályát? (M. J.)* — **Felelet.** Vagy vásárlás útján, vagy a községet kérjük, hogy sportpályának alkalmas területet használatra engedjen át. — Az idei évfolyam 1–28. számai egy szám kivételével 33.600 koronáért kiadóhivatalunkban megrendelhetők.

Kérdés. *Vetőmaghitelért hová forduljak? (Gazdaköri előfizető.)* — **Felelet.** Vetőmaghitel ügyében forduljon az illetékes kerületi mezőgazdasági kamara székhelyén levő körzeti hitelszövetkez. Ez esetben Kecskemétre.

Kérdés. *Hipnotikus előadásokra és gyógyításra engedélyt miként kaphatok? (L. P. H.)* — **Felelet.** Hipnotikus gyógykezelés csak orvosok alkalmazhatnak tudományos célból. Előadásra engedélyt nem kap.

A kiadóhivatal üzenetei. M. J. A «Vasárnap» naptára munkában van. 1 millió névértékű bélyeg beküldésével előfizethet kiadóhivatalunknál. Egy rejtvény megfejtésével is résztvesz a nyereménysorsolásban.

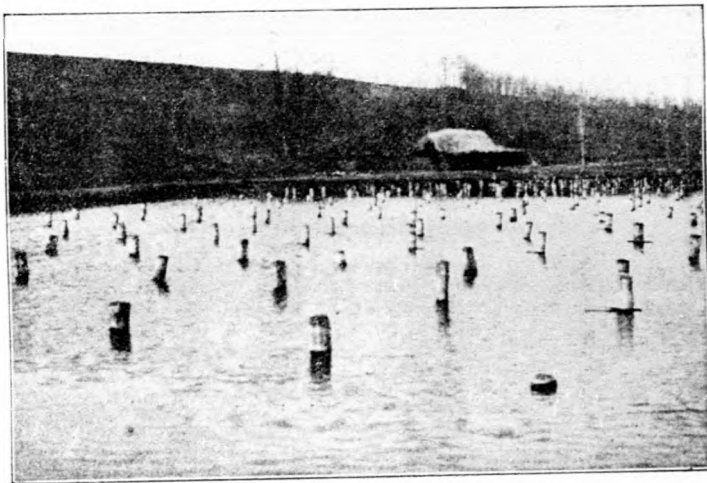
Borszivattyúk, bortömlők, vörösréz főzőüstök, valamint egyéb borgazdasági gépek és szerek legjutányosabban kaphatók Nagy Ignácnál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Országsszerte megkezdték a munkát az ármentesítő társulatok.

A kormány még szeptember elején ötmilliárd korona kölcsönt bocsátott a tiszavidéki ármentesítő társulatok rendelkezésére, amelyek a Tisza-, Szamos- és Körösvidéken hozzá is fogtak úgy az ármentesítési, mint a belvízszabályozási munkálatokhoz. Az utóállamok közül Romániával már kötöttünk egyezményt az ármentesítés kérdésében, Jugoszláviával most fejeződtek be az erre vonatkozó tárgyalások, de utóállamok közül egyik sem folytat védelmi munkálatokat. Az ármentesítő munkálatokon kívül a belvízszabályozó munkálatok is igen jelentősek, mert mintegy három millió katasztrális hold termőterületet kell az időszaki vizektől mentesíteni és a termelésnek biztosítani.

Természetes kenderáztató a rácalmási gazdaságban.

Ötvenszázalékos tarifakedvezményben részesülnek a Budapestre irányított élőállatszállítmányok.

A fővárosi élelmezés olcsóbbá tételére irányított akció első lépéseként a fővárosba irányított élelmiszerszállítmányok vasúti tarifájának leszállításáról a főváros tárgyalást kezdett a kereskedelmi minisztériummal. A tárgyalások eredménye az, hogy ezentul a Budapestre irányított élőállatszállítmányok **ötvenszázalékos tarifakedvezményben részesülnek.** A főváros kormánybiztosa a baromfi szállítására harminczszázalékos, a tojásra pedig tizenhatszázalékos tarifakedvezményt kért, ezekre az élelmiszerekre nézve azonban még nem döntött a kereskedelmi miniszter.

Október huszadikán nyílik meg Ujszegeden az Alföldi Gazdasági Intézet.

Szeged város gazdasági életében már eddig is igen jelentékeny szerepet játszott az **Alföldi Gazdasági Intézet**, amelynek magvát a vegyvizsgáló állomás képezi. Mikor a vegyvizsgáló állomást a városi közigyűlés nagy ellenzése után mégis sikerült államosítani, lassankint új intézményekkel bővült. Így sorakozott hozzá először a növénykísérleti, a kender- és lentermelési állomás, melyet most az újszegedi telepen a talajvizsgáló intézet felállításával bővítene ki. A négy intézmény új székhelyére, az Ujszegeden levő úgynevezett kenderakadémia épületébe már át is költözött, ahol egyesítve, Alföldi Gazdasági Intézet néven október hó 20-án ünnepélyes keretek között nyitják meg.

A gazdák a súlyos adóterhek ellen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja az elmúlt héten Somssich László gróf elnökletével népes ülést tartott. Az elnök megemlékezett az idei végtetes rossz terméstről, melynek következtében igen sok gazdának elegendő vetőmagja sincsen. A rossz termés és a különböző nagy adók végtetesén stíjják a gazdákat s ezért szükséges, hogy a gazdák fizetőképességét a köztartozás lerovásánál is figyelembe vegyék. Kéri, hogy a jövedelem- és vagyonadóbefizetés teljesítésére a kormány megfelelő haladékokat adjon. Utána *Mutshenbacher* Emil helyettes igazgató ismertette az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedéseket, a mezőgazdasági hitelnél a hosszabb lejáratú kölcsön körül nagy nehézségek mutatkoznak, jobb a helyzet a rövidebb lejáratú mezőgazdasági hitelnél, mert a Nemzeti bank hathatósan válltót is elfogad. A hosszabb lejáratú kölcsön kérdésében most folynak a tárgyalások. Az új jövedelem- és vagyonadótervezet az adóalapot két és fél métermáza bűzában állapítja meg, pedig ilyen jövedelem sehol az országban nincsen s a tervezet csak a birtokterületet, nem pedig annak kulturális állapotát veszi figyelembe. A vagyonadó megszünteti az eddigi rendelkezéseket és a kisbirtoknál 10, a középbirtoknál 15, a nagybirtoknál 20 százalékát a birtok értékének veszi alapul. Ezen az alapon igen súlyos adókat kellene a gazdáknak fizetni, mert nem keres annyit, amennyit adóban kellene fizetni. A beszámoló után *Khuen-Héderváry* Károly gróf felhívta a gazdaközönseget, hogy az adófelszólamlási bizottságban minden alkalmat ragadjanak meg, hogy a gazdaközönseget túlzott terhekkel meg ne róják.

A budapesti gypjúárverés eredménye.

A budapesti gypjúárverés október hó 2-án zajlott le. Az árverésen nemcsak belföldről, hanem külföldről is számos vevő jelent meg. Az érdeklődés középpontjában a középfínom, fésűsgypjú állott, jó keresletnek örvendett a finom és középfínom szövetygypjú is. A most fellendült kenénykalap gyártásának céljaira keresték a magas finomságú merinó báránygypjút. A különféle minőségű gypjúban az elért árak átszámítva, tisztára mosott gypjúja kg.-kint a következők voltak: merinógyapjú elsőrendű 208—210, merinógyapjú másodikrendű 200, posztógyapjú AAA 180—190, szövetygypjú AA 170—180, szövetygypjú A/AA 150—170, szövetygypjú A 140—160, fésűsgypjú A/AA 170—180, fésűsgypjú A 150—170, fésűsgypjú A/B 150—170, cigája gypjú B 90—100, racka gypjú E/EE 50—60, báránygypjú magas finomságú 190—200, báránygypjú középfínom 150—160, báránygypjú közepes és goromba 110—130 K. A kiállított 3254 bálából (110 kg.) elkelt 2960 bál, élénk kereslet mellett.

A szegedi borkiállítás díjnyertesel.

A szegedi «Baross»-kiállítás keretében tartott borkiállításon 38 borkiállítás, összesen 123 fajta borral vett részt. A kiállított boroknak elbírálása volt a legnagyobb feladat. A tíz tagból álló bíráló-bizottság két teljes napig végezte nehéz munkáját és hozta meg az egyes borokra vonatkozó véleményét. A bíráló-bizottság az összes borok megbírálása után a következőképpen hozta meg döntését: A földművelésügyi minisztérium díját és Baross-arányért kapott Kecskemét th. város. Mezőgazdasági Kamara és Baross-arányt kaptak: 1. Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcs-termelő Szövetkezet. 2. Örgőről Pallavicini Alfonz Mindszent—algyői uradalma. 3. Hübel Milán Kecskemét. 4. Gyárgyán Imre Szeged. 5. Ludányi Bay Bertalan Szeged. 6. Endre Zsigmond dr. Kiskunfélegyháza. 7. Piukovics János Bácsalmás. 8. Fráter Zoltán dr. Szatymaz. 9. Krén István Cegléd. 10. Szijj János Ókéske. 11. Takács Benjamin Ókéske. 12. Eszes Imre Kiskundorozsma. Mezőgazdasági Kamarai második díjat és a Baross-ezüstöt kaptak: 1. Vitéz Gál József Szatymaz. 2. Csikos Mihály Szatymaz. 3. Pávó Ferenc dr. Szatymaz. 4. Molnár József Szeged (Szatymaz). 5. Bagó József Ókéske. 6. Takács Kálmán Ókéske. 7. Szendrei Zsigmond Ókéske. Elismerő oklevelet és Baross-díszoklevelet kaptak: 1. Ditrich Fülöp Kiskunhalas. 2. Rácz Antal Szatymaz. 3. Fodor Jenő Szatymaz. 4. Sós László Nagykőrös. 5. Bagó Márton Ókéske. 6. Kaszaniczki István Csongrád. 7. Egyesült Borpinccék Szeged. 8. Szécsi György Szeged. Pálmláért: Mezőgazdasági Kamarai első díjat és Baross-arányt kaptak: 1. Nagykőrös város Szeszőzdéje Rt. 2. Hangya Ipar Rt. Szeged. 3. Szécsi György Szeged. 4. Farkas János Szeged. 5. Gyárgyán Imre Szeged.

A földreform végrehajtása Somogyban.

A bíróság a földreform tárgyalása során Somogyban 195 községre nézve hozott ítéletet. Somogy megye 312 községéből két község állt az igényléstől. 115 községnek kérvényei most vannak elintézés alatt. Az ítéletekkel megváltottak 50.034 kat. hold és 250 négyszögöl területet. Házhelyet kiosztottak 8819 darabot, 2991 kat. hold 1090 négyszögöl területen, földet kérelmezők részére (rokkantak, hadiözvegyek, nincstelének, kisgazdák, iparosok stb.) 40.117 kat. hold, 320 négyszögöl. Vitézi telkek részére 1665 kat. holdat, gazdasági ismétlő iskola részére 77 kat. hold, 1300 négyszögöl, különféle célokra 1271 kat. hold 840 négyszögöl.

A dohánybeváltás kezdete.

A dohánybeváltást a multban decemberben kezdték meg, az idén azonban jövő év januárjában kezdődik meg az idén termelt dohány beváltása.

A földművelésügyi minisztérium hivatalos termés-jelentése.

A földművelésügyi minisztérium október hó 4 én kiadott hivatalos jelentése szerint összesen mintegy 13,712.000 métermáza a valószínű búzatermés. Rozsból összesen mintegy 5,805 300 métermáza termést remélnek. A zab termés eredménye 2,485.800 métermáza. A szemes tengeri a szeptemberi kedvező időjárásban jól beérett. Összesen mintegy 20,343.400 métermáza a valószínű tengeritermés. A burgonya szedése és betakarítása a legtöbb helyen már befejezéshez közeledik. Összesen mintegy 19,128.500 métermáza burgonya termett. A cukorrépa jól fejlődött és egészséges. Általában jó termést adott. A takarmányrépa fejlődését a szeptemberi meleg időjárás szintén jelentékenyen előmozdította. Az őszi repce vetések szépen kikeltek és jól fejlődnek. A kerti vetemények betakarítása jó eredménnyel még folyamatban van. Különösen a paradicsom és paprika adott bő termést. A babot már leszedték és nagyobb részben kicsépelelték. Úgy mennyiségre, mint minőségre nézve jó közepes termést adott. A szőlő fejlődését a szeptemberi száraz, meleg időjárás nagyon előmozdította. A szüret a rendes időnél egy-két héttel korábban kezdődött és szeptember végére már általánosság vált. Mennyiségre nézve a termés a legtöbb helyen gyenge, sőt néhol igen gyenge, kat. holdanként 1—5 hektoliter. A jobb kezeléssel szőlőkben a termés is jobb, elvéve 25—30 hektoliter is előfordul. Országos átlagban csak gyenge termésről lehet szó. Az eddigi szüreti eredményből ítélve, a bor minősége jó, egyes vidékeken pedig igen jó lesz. Az eddigi szüretelt mustok a klosterneuburgi mustmérő szerint 14—24 fok között váltakozik.

József Ferenc királyi herceg és Anna hercegnő násza.

József Ferenc királyi herceg és Anna szász hercegnő egyházi esküvője szombaton volt a Boroszló melletti sybillen-orti kastélyban. A nászünnepségek három napig tartottak s azokra az egykori szász uralkodóház számos hercege és hercegnője s rokona érkezett Sybillenortba. A nagymisét a boroszlói bíbornok és a meissenai püspök jelenlétében György herceg, a szász trónörökös celebrálta, akit nemrégiben, ezélt két hónappal szentelték fel lelkésznek. Az ünnepélyes megáldást György szász trónörökös üdvözlő beszéddel vezette be, majd összeeskette a mátkapart. Utána a boroszlói bíbornok adta meg az ünnepélyes áldást. A templomi ünnep után a megjelentek a kastélyba vonultak, ahol a hercegek és a bíbornoki érsek a király termében, a többi vendég pedig a nagy fogadóteremben csoportosult. Itt fogadta a király és az ifjú pár a szerencsekívánatokat. Ebéd után az ifjú pár a MFTR Zsófia nevű hajójára szállt, amelyen kedden reggel érkeztek Budapestre. Itt ünnepélyes fogadásukra nagy közönség élén megjelent a kormány és a főváros, úgyszintén számos egyesület képviselője. Az ifjú pár az üdvözlések után a Mátyás-templomban hálaadó szentmisén vett részt, amelyet Csernoch hercegprímás mondott. Este József főherceg palotájában volt nagy ünnepség, amelyen a kormányzó, a kormány tagjai és a társadalom kiválóságai előtt bemutatták az új fenséges asszonyt.

A solymári hősök emléke. Solymár község a világháborúban elesett 64 hősének emlékeztetere emlékoszlopot állított, amelyet a mult héten lepleztek le nagy ünnepség keretében.

Darányi Béla halála. Pusztaszentgyörgyi és tetétleni Darányi Béla, a földművelésügyi minisztérium nyugalmazott államtitkára, a Lipót-rend lovagja, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke stb. október hó 1-én Anyácsa-pusztán elhunyt. A megboldogult mint a földművelésügyi minisztérium főosztályvezetője, különösen az állami birtokok kezelésének irányítása körül ért el jelentős és megbecsülendő eredményeket. Mint a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke tevékeny részt vett a társadalmi munkában is és a mezőgazdaság fejlesztésének minden kérdését szíven viselte. Negyedikén temették el. A megboldogultban Darányi volt földművelésügyi miniszter fivéréét gyászolja.

Ellópták Károly király íróasztali berendezését. A schönbrunni kastélyban, abban a szobában, amely legutoljára Károly király dolgozószobája volt, az íróasztalról több régi írószerszám, értékes íróasztali berendezés eltűnt. A tolvaj bizonyára elrejtőzött a néhai Károly király dolgozószobájának kályhájá elé álló spanyollal mögé és éjszaka szedte össze az íróasztalról a bronzkészletet. Az ablakon keresztül az első emeletről a tettes lekúszott a rózsatöveket tartó vasgerendákra, így könnyen jutott a kamarakeretbe, ahonnan a kastély parkjába ért és reggel észre-vétlenül kimenekülhetett.

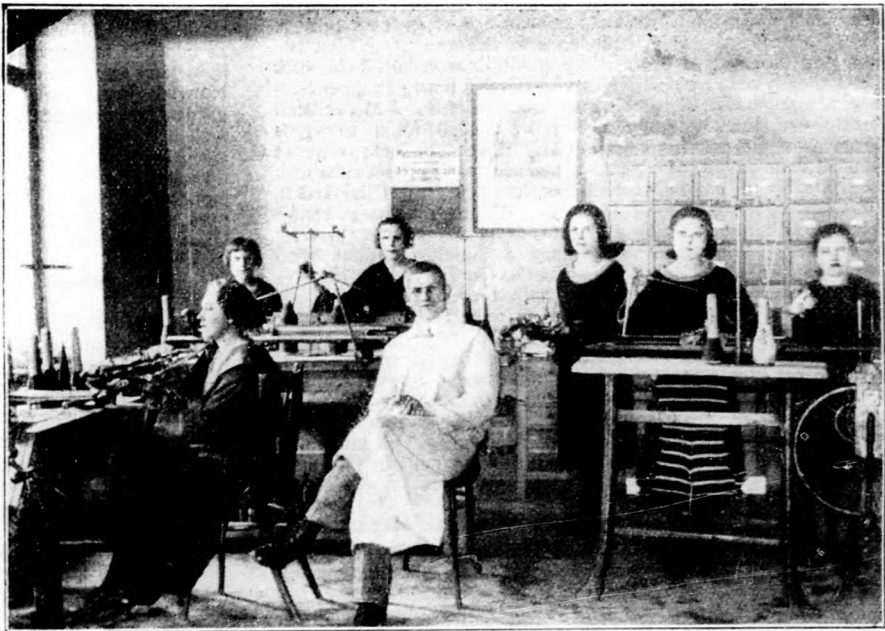
Egy pénzügyi főtanácsos agyonlőtt egy alezredest. Kosztka István dr. pénzügyi főtanácsos a Rökk Szilárd-utcában három revolverlövessel megölte Valerián Zsigmond alezredest s azután önként jelentkezett a rendőrségen. Kosztka István elmondta, hogy feleségével, Mezey Amáliával boldog családi életet élt. Régebben, egy alkalommal, midőn hosszabb külföldi útról visszatért, a háznépétől arról értesült, hogy Valerián gyakran van együtt a feleségével. Noha Valerián Kosztkáné legjobb barátnőjének volt a férje, Kosztka felszólította az ezredest, hogy tartsa távol magát a házától. Valerián ezt megígérte. Nemsokkal ezután Kosztka véletlenül kihallgatta felesége és Valerián telefonbeszélgetését, amelyben ismét találkat adtak egymásnak. Ezen annyira felindult, hogy lerohant az utcára s megvárta Valeriánt, akit azután rövid időváltás után agyonlőtt. Kosztkát leartóztatták.

A menekültek elhelyezése és földhözjuttatása. Petrichevich-Horváth Emil báró népjóléti államtitkár most tette közzé a vezetése alatt álló Országos Menekültügyi Hivatal négyévi működéséről szóló jelentését. A hivatal háromszázötvenezer menekültet tartott nyilván fennállása óta. E jelentékeny tömeg elhelyezése minden nagyobb megrázkódtatás nélkül történt meg. Földhöz való juttatásra 700 igényjogosult menekült jelentkezett, kik közül eddig tizenkilenc család összesen 766 katasztrális hold földhöz jutott, a többinek földhözjuttatása érdekében folyik az eljárás.

Az Uj Barázda jubiláris sorsjátéka. Az Uj Barázda ez év októberében ünnepli megindulásának öt éves évfordulóját. A lap a jubileumot emlékeztetéssel kívánja tenni azok számára is, akik az öt év alatt hűséggel és szeretettel állottak melléje s ezért jubiláris sorsjátékot rendez, amelynek méretei a nyeremények értéke és száma szempontjából sokkal nagyobb arányúak, mint az elmúlt évben lezajlott sorsjátéké volt. A sorsjátékon az Uj Barázda minden olvasója résztvehet.

Papi szabó! Szovik József reverenda- és cimadakészítő. Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61-24.

Az első balatoni kongresszus. A Balatoni Társaság és a Balatonszövetség Veszprémben tartotta meg az első balatoni kongresszust. A kongresszus elnökségét Rott Nándor megyéspüspök vállalta el, a kormányzót és a kormányt pedig Vass József népjóléti miniszter képviselte. Rott Nándor püspök elnöki megnyitó beszédében rámutatott a balatoni kérdés fontosságára és felvetette a fürdőgyekek legégetőbb problémáját, a magyar fürdők idej elnéptelenedésének kérdését. Wlassics Tibor báró, a Balatoni Szövetség elnöke a balatoni kormánybiztosság ügyét tette birálat tárgyává, amire Spur István balatoni kormánybiztos választ s a Balaton környékének pusztulásáért a magyar társadalmat tette felelőssé, amely az áldozatoktól visszariad. Sebestény Gyula a Balatoni Társaság másodelnöke és Cholnoky Jenő egyet. tanár felolvasása következett ezután, majd határozati javaslatokat nyújtottak be a balatoni fürdők állami támogatásáról, a közlekedési viszonyok rendezéséről, a kártyaklubok megszüntetéséről és külön fürdőgyekekkel foglalkozó minisztériumi szerv felállításáról.

Ifjú Horcsik Péter fonálkötődjé Csongrádon.

Ifjú Horcsik Péter vezette be Csongrádon a pamutárak feldolgozását. Fonálkötődjé 1921-ben kezdte meg a horgolt kendők készítését. Nyolc kötőszövő gépe van és nyolc munkással dolgozik. Képnk az alig húszéves ifjú títörő tulajdonost mutatja be, aki úgyszólván semmiből és minden külső anyagi támogatás nélkül teremtette meg és rendezte be műhelyét.

Húsz halott vitéz hazatér... Az olasz kormányral létrejött egyezmény alapján legközelebb húsz hősi halottunk földi maradványait szállítják haza. Messzi idegenben elesett hőseink porai október 20. és 25. között érkeznek a magyar határra. Úgy a határon, mint Budapesten, ünnepélyes fogadtatást rendeznek.

Befejezték a föld körülrepülését. A föld körülrepülését diadalmas sikerrel befejező amerikai repülőket tomboló lelkesedéssel fogadták Seattleban, ugyanott, ahonnan elindultak, az érkező hat repülőt 150 láb magasságból leadott fénnyelzésekkel fogadták és értékes, platinába rakott aranygyűrűvel ajándékozták meg. Az emlékgyűjtők letépték a repülő ruhájának gombjait, darabokat szeltek le ruhájukról és megtámadták volna a repülőgépeket is, ha a rendőrség nem vette volna a gépeket szigorú őrzetbe. Coolidge elnök táviratot ívazott a repülőkhöz, amelyben kijelenti, hogy a kongresszusnak javasolni fogja a repülő megjutalmazását és érdemeik megörökítését.

Feltalálták a mesterséges petróleumot. Egy francia egyetemi tanár közölte, hogy állati és növényi olajokból sikerült olyan petróleumot előállítania, amely a földből előkerülő petróleumnak minden elemét magában foglalja.

Kisemmizik a csehek a magyar földigénylőket. A csehek a földbirtokreform céljaira annak idején lefoglalták a Kóburg hercegi uradalom négyezer holdas birtokpusztját. A hatalmas pusztát hat szinmagyar község fogja körül s a lakosság nagyobb fele nincstelen földmunkás. Természetes, hogy a felosztásra kerülő földet elsősorban ők igényelték és nekik is kellene megkapniok. A prágai földbirtokhivatalnál megígérték, hogy ezt a birtokot a magyar földnélküliek között fogják szétosztani. A magyarok be is nyújtották földigénylési kérésüket s a napokban kapták meg az elutasító választ. Az elutasítás oka az volt, hogy a lefoglalt birtokot a nemzetvédelmi minisztériumnak bocsátották rendelkezésére, amely legionistákat fog letelepíteni a birtokon. A magyarok azonban nem nyugodtak meg és küldöttségben jártak a földbirtokhivatal elnökénél, aki újból megígerte a magyaroknak, hogy a földet nekik juttatják. A magyarok azonban az ígértben nem nagyon bíznak és elhatározták, hogyha kell, a köztársasági elnökhöz, sőt a Népszövetséghez fordulnak panasszal, ha megint kisemmizik őket.

Budapestben ismét a vörös himnuszt énekeltek. A szociáldemokrata párt a múlt vasárnap délután a vas- és fémmunkások Thököly-út 56. szám alatti épületében az udvaron négyülést tartott. A gyűlés negyed 5 órakor végeződött és azon körülbelül 4000 főnyi tömeg vett részt. A gyűlés végeztével a tömeg Propper Sándor nemzetgyűlési képviselőt a vállára emelte és a Marseillaisét kezdte énekelni. Minthogy a körülbelül 4000 főnyi tömeg a vezénylő rendőrtisztviselő felszólítását figyelembe nem vette és sem fel nem oszlott, sem pedig a Marseillaisé éneklését abba nem hagyta s így a hatóság rendelkezésének nem engedelmeskedett, sőt ellenszegült, a kivonult lovas- és gyalogos rendőrség kardot használt és a tömeget még a Thököly-úton, az Aréna-út keresztezésénél, feloszlatta. Ez alkalommal a tüntetők sorában több sebesülés történt. A tömeg szétoszlása során Nyigri Imrét, a Népszava munkatársát, tettenérték, amikor a tömeget a rendőrség ellen igaztatta. Nyigrit előállították és őrizetbe vették. A tüntetők zömének feloszlása után egy körülbelül 30 főnyi csoport kísérte Cserhát-utcai lakására Propper Sándor nemzetgyűlési képviselőt. Amidőn ezt a csoportot egy lovasjárőr oszlatta, a lovas csapatot a Cserhát-utca és Sajó-utca sarkán levő házból kemény tárgyakkal megdobálták. Annak gyanúja miatt, hogy a lovasjárórt megdobálták, három egyént őrizetbe vettek. Az eseményekből kifolyólag igazgatás és hatóság elleni erőszak miatt a büntető eljárás folyamatban van.

Borzalmas vasúti katasztrófa a mainzi alagútban. A mainzi vasúti alagútban egy személyvonat beleszaladt az ott veszteglő gyorsvonatba. A szerencsétlenség közvetlen oka az volt, hogy a jelzőkészülék nem működött. Az összetűközésnek tizennygy halottja van. A mentőmunkálatokat igen nehéz volt végezni, mert az alagút füsttel és gázzal volt tele. A vonat utasai nem tudtak tájékozódni a sötétben s így sokan egyenesen beleszaladtak a tűzbe, ahelyett, hogy elkerülték volna. A halottak legtöbbje felismerhetetlen.

Az elbocsátott cseléd kiirtott egy család. A györmegyei Mecsér községben borzalmas bosszút állott gazdáján és ennek családján Koczian Mátyásné 68 éves cseléd, akit kenyéradója elbocsájtott a szolgálatból. Éjjel két órakor, amikor a család legmélyebb álmát aludta, belopózott a szobába és egy gazdájától ellopott borotvával elmeszette volt kenyéradójának, Kettinger Ferenc 38 éves gazdálkodónak a nyakát. Azután nekiesett az asszonynak, aki gyermekágyban feküdt, karján öt napos csecsemőjével és ezt is megölte, majd halálos sebet ejtett a házaspár 4 éves Anna leányán, valamint a 14 hónapos Ferenc nevű fiacskáján. Csodálatosképpen a felbőszült fenevad az öt napos gyermeknek megírgalmazott. Amikor bosszúját kitöltötte a családon, a borotvával, amelyről még csepegett volt gazdájának meleg vére, a saját nyakát metszette el a kegyetlen némbér. A súlyosan sebesült két gyermeket, akik még élnek, valamint az öt napos csecsemőt, a nagy-szüllők vették gondjaikba. Vármegyészerte nagy részvét nyilvánul meg az árvák iránt.

Zuhanás négy százméter magasságból. Megrendítő szerencsétlenség történt azon az ünnepségen, amelyet Pélletier Doisy kapitány, a Páris Sanghai repülési hőse tiszteletére rendeztek. Egy merész fiatal leány, Liane D'Arsty ejtőernyővel ugrott le a sokezer néző szeme előtt mintegy négy száz méter magasságból. Az ejtőernyő valami hiba folytán nem nyílt ki és a szerencsétlen leány holtan maradt a repülőtéren. Ez a szerencsétlenség félbe is szakította az egész ünnepséget.

Kövess tábornagy temetése. A világháború verhetetlen magyar hadvezérének, Kövess Hermann báró tábornagnak temetése a régi időkre emlékeztető nagy pompával ment végbe Budapesten. Ravatalát koszorúk százai borították. Koporsóján a díszfőveg, kardja, marsallbotja és szolgálati jelvényei feküdtek, a koporsó előtt pedig három bordó bársonypárnán összes kiüntetésé, számszerint negyven. A temetésen részt vett a kormányzóval az élén az egész tábornoki kar. A kivonult csapatok felett Nagy Pál honvédfőparancsnok parancsnokolt. A temetésen a társadalom kiváltságai nagy számmal vettek részt, közöttük volt *Augusztó kir. hercegasszony, Zsófia kir. hercegnő és Albrecht kir. herceg.* A temetési szertartást *Taubinger Rezső* ev. esperes végezte, a sírnál búcsuzató beszédet *Szabó Gábor* ev. lelkész mondotta.

A hűség munká ünnepe. Hunyady János gróf kéthelyi uradalmában ötven év óta szolgál példás hűséggel Nagy István majorgazda. Az érdemes majorgazdát lélekemelő ünnepségben részesítették a nevezetes alkalomból és a földművelésügyi miniszter 100 000 korona jutalomdíjjal és díszoklevéllel tüntette ki. A szép ünnepély a Hísekeggyel kezdődött, a község előjárósága, az uradalmi tisztikar, cselédség és a község egybegyűlt közönsége részvételével. Sipos György dr. főbíró szép beszédben méltatta az ünnepelt majorgazda érdemeit és üdvözölte a miniszter nevében is. Utána az uradalmi főfelügyelő, Ringelhann Lajos üdvözölte Hunyady József dr. gróft, valamint a tisztikar nevében a majorgazdát. A közönség éljenzése mellett közölte, hogy ezen hosszú szolgálati idő hűség munkájáért a gróf egy értékes házhellyel ajándékozta meg s fölhívja, hogy eddig tanusított munkakészségét továbbra is tartsa meg. Nagy István majorgazda mélységes hálaival mondott köszönetet munkaadójának és a tisztikarnak és biztostotta a főfelügyelőt további törhetetlen hűségéről. Befejezésül Daán Miklós kéthelyi vezető jegyző és Harangozó József, Kéthely község bírája, a község nevében üdvözölte az ünnepeltet. Végül a Himnusz lélekemelő, magasztos hangjai zárták be a szép ünnepélyt.

A trónörökös kalandja. Párisban a legutóbbi héten a spanyol trónörökös inkognitóban egyedül sétált Páris utcáin. Egy jóllátó férfiú azt az ajánlatot tette neki, hogy különböző történelmi érdekességeket fognak megmutatni. A férfi a trónörökösöt egy házba vezette, ahol két tengerészruhába öltözött ember, akik revolverrel voltak felfegyverkezve, felszólította, hogy adja oda a pénzét. A trónörökösnek sikerült kinyitnia az ablakot és segítségért kiáltott. A kiáltásra rendőrök érkeztek, akik a gonosztevőket őrizetbe vették.

Megnyílt az új csapi Tisza-híd. A csapi Tisza-hídat október 6-án adták át a forgalomnak. A Budapest keleti pályaudvarról 7 óra 30 perckor induló, illetve ide 21 óra 45 perckor érkező debreceni gyorsvonatok tehát közvetlen folytatást nyernek Csapig, illetve onnan visszafelé Budapestre. Csapon ezenkívül kedvező csatlakozások létesülnek Kassa, Ungvár, Munkács felé, illetve felől.

Új szénbányákat helyeznek üzembe. Fejérmegye területén több helyen kutattak szén után ebben az évben. Csákvártól kiaknázásra alkalmas szénréteget találtak egészen közel a föld felszínéhez, de sokkal gazdagabb szénmező van Csabdi közelében. Úgy értesülünk, hogy már előkészületek történtek a szén kiaknázására. Az érdekeltégek legközelebb megkezdik a munkáslakások építését. A csabdi szénbányához függőpályát és gazdasági vasutat is építenek.

Amikor a ködmönből a pénz is kiporolják. Fischer Rezső és Bodorka József a nádasladányi tőzegtelepen megúnták a munkát. Egy társuk ágyneműjét magukhoz vették és tovább álltak. Az úton találkoztak Gyarmati Ferenc gazdálkodóval és együtt haladtak Fehérvár felé. Közben azt mondták Gyarmatinak, hogy nem mehet ilyen poros ködmönben a városban, majd ők kiporolják. A gazda levette a ködmönt, a két jómadár kiporolta és udvariasan felsegítette. Ezután Fischer és Bodorka barátságosan elbúcsúzott Gyarmatitól, aki csak későn vette észre, hogy a porolás alatt pénzestárcájától is megtisztították a ködmönt. A kárvallott gazda panaszára a csendőrök hamarosan elfogták az udvarias fickókat, akiket a törvényszék 1—1 évi börtönrre ítelt a «ködmöntisztításért».

Gyermekek okozták Győrszabadi pusztulását. A közelmúlt napokban, mint ismeretes, Győrszabadi katasztrófális tűz pusztított, mely 24 családot tett hajléktalanná. A tűzrendőri vizsgálat megállapította, hogy a tüzet egy 3 és egy 5 éves gyermek okozta, akik szüleik távollétében gyufával játszottak és közben felgyújtották a kazlat, amelytől a falu egy része elhamvadt.

Két vádlottja halt meg a pesti nagy bombapörnek. Az Erzsébetvárosi Kör eleni bombamerénnyel gyanúsítottak között volt *Christi István* huszonkétéves kőművesegéd is. Őt azzal vádolták, hogy a bombamerénnyel előtt ő szemelte ki a bomba elhelyezésére alkalmas helyet és a bombát az ő útmutatása alapján tették a fűtőtest alá. *Christi István* tudósbajos volt és természetesen a fogház elősegítette betegsége kifejlődését. Bebetegsége a fogházban annyira súlyosbodott, hogy júliusban már átszállították a rakbórházba. A vádlott édesatyja azzal a kéréssel fordult a királyi ügyészséghez, hogy tekintettel fia reménytelen állapotára, engedje meg, hogy otthon ápolhassa. A királyi ügyészség teljesítette ezt a kérést. Szerdán délután az ügyészség engedelmé alapján azzal a házasszállították a nagybeteg *Christit*, aki azonban már nem sok hasznát vette a szabadságnak. Pár órával azután, hogy otthon ágyba helyezték, elveszítette eszméletét és másnap hajnalban elhunyt. Halálával a bombapörnek egyik elsőrendű vádlottja dőlt ki. Érdekes, hogy ugyanennek a pörnek egy másik vádlottja, *Herczeg József*, az Erzsébetvárosi Kör volt portása, hónapokkal ezelőtt ugyancsak tüdővészben pusztult el.

«Harangművek» tekintetes részvénytársaságnak, Budapest, IV., Irányi-utca 27. «Folyó évi szeptember 23-án kelt kétréndű, a helybeli róm. kath. Egyházhoz címzett b. levelükre tisztelettel tudatom, hogy a harang megérkezett, kellemes, mély hangjával általános meglepődést keltett és a harangért a község közönsége hálás köszönetét van szerencsém tolmácsolni.» Tömörkény, 1924 szeptember 27. Kiváló tisztelettel *Oláh Sándor* s. k., vezetőjező.

Gyilkosság a macska miatt. *Kis János* tatabányai öreg gazda macskáját etette a konyhában, amikor mostohaléánya véletlenül rálépett a macska lábára. A gazda pörölni kezdett a leánnyal, akinek segítségére sietett bátyja, *Vank Béla*, hat apró gyermek atyja. A fiú csitogatni kezdte az apát, de a két férfi annyira összezőrdült, hogy az öreg felkapta a disznóóló kést és azzal fiát hátbaszurta. A szerencsétlen ember egy órai kínlódás után *kiszenvedett*. A gyilkos öreg gazdát, aki a dulakodás hevében mostohaléányát is megsebesítette, a tatabányai rendőrség beszállította a győri törvényszék fogházába.

Kipusztult egy család gombamérgezésben. *Álmod* községben héttagú család hunyt el gombamérgezésben, amely úgy történt, hogy az egészséges gombát rézedényben főzték. Az első áldozat egy csecsemő volt, aki az anyatejjel szívta magába a mérget. A család többi hat tagja csak órák múlva lett rosszul és nem tudtak már rajtuk segíteni.

Egynapos vörös rémuralom — számos áldozat. Az egyik bukaresti lap *Busila oláh* mérnöknek elbeszélését közli a legutóbbi délbesszarabiai eseményekről. *Busila* a Tatarbunarban tartózkodott. A szemtanú előadása szerint valóban *szovjeturalom volt harminc óra hosszat a községben*, ahol csakugyan kikiallottak a moldvai tanácsközletsaságot. Az uralom valóságos *rémuralom volt*. A hivatalos jelentések szerint oláh részről a harcokban mindössze négy közkatona és egy őrmester esett el s további tizenöt katona súlyosan megsebesült, ezenkívül megölték a banditák a nikolajovnai bírót és a feleségét, továbbá három falubeli egyént s azonkívül a mihailevkai jegyzőt, amivel szemben a banditák közül közel háromszázan lették halálukat a harcban. A mérnök előadása szerint azonban a banditák meggyilkolták Tatarbunarban *Fileti csendőrrészor* mestert is, azonkívül még egy társát rögtön megérkezésük után, továbbá három csendőrt súlyosan megsebesítettek, őt pedig foglyul ejtették, de másnap ezeket is kivégezték s rögtön megérkezésük után *Gafonko* községi jegyzőt is megölték.

Aki családjalval a halottaskamrában lakott. A vidéki lakásviszonyok nem jobbak a fővárosinál, amit szomorúan bizonyít *Nagy Sándor* dunaharaszti községi kisbíró esete. Azt a házat, amelyben lakott, a tulajdonos lebontatta és *Nagy Sándor* nyolctagú családjalval lakás nélkül maradt. Rengeteg utánjárásra sem tudott lakáshoz jutni és elkeseredésében a halottaskamrát nyitotta fel és oda költözött. *Heteken át lakott a kisbíró családjalval a halottaskamrában*. Végre is a főszolgabíró vetett véget a kisbíróék szomorú lakáshistóriájának azzal, hogy a községi kanász kamráját adta át neki. A nyolctagú család most a kis kamrában húzta meg magát.

Kellemetlen meglepetés. *Reichenbergben* libát vásárolt egy városi hivatalnok felesége. Mivel csak másnap akarta feltalálni, éjszakára letette a pincébe. Délelőtt felvitte a konyhába és betette a sütőbe, amelynek ajtaját bezárta. Néhány másodperc múlva mozgolódás hallatszott a sütőben. Amikor az asszony azt hitte, hogy a liba már megsülhetett és kinyitotta a sütő ajtaját, nagy rémületére egy vipera megsült testét találta a liba mellett. A vipera a pincében bujt bele a libába.

Kétszáztizennegy esztendei fegyházbüntetés. Kaliforniában (Amerika) egy *Dunlap* nevű emberre többrendbeli rablás, útonállás és gyilkossági kísérlet miatt a bíró *kétszer szabta ki az életfogytiglani büntetést*, ezenfelül a többi bünei miatt még *kétszáztizennegy esztendei fegyházbüntetést rött ki reá összbüntetésül*. *Dunlap* most gondolkodhat a börtönben, vajjon, hogy fog-e eleget tenni az igazságszolgáltatás kiengesztelésének. Az egyik életfogytiglani büntetést még csak le tudja valahogy ülni, de már a másikat aligha, a kétszáztizennegy esztendővel pedig feltétlenül adósa marad a kaliforniai fegyháznak.

Magával hurcolták a megvadult lovak. A baranyamegyei Verseden *Ruppert* András kocsián ment haza a mezőről. A falun kívül lévő cigánysor fölötti százhusz méter magas parton a lovak egy kiterített fehér kendőtől megriadtak és a part szélére vonták a szekeret. Az öreg *Ruppert*, hogy jobban tarthassa a lovakat, a gyeplőt a karja köré csavarta. A lovak nagyot rántottak a kocsin, mely felborult és legurult a parton, ahol harminc méternyire megakadt az ákácokkrokban. A szerencsétlen embert a karjára csavart gyeplőnél fogva tovább hurcolták a lovak. Véres roncs lett a karja, lába kificamodott és súlyos belső sérüléseket szenvedett.

A mohácsi vész idejéből való ezüstpénzt találtak. A nagymágócsi uradalom területén szántás közben régi ezüstpénzeket találtak. A munkások erre ázni kezdtek s csakhamar egy kis korhadt ládikára bukkantak, amelyben nagymennyiségű ezüstpénz volt. A munkások szétosztották maguk közt a leletet. Csakhamar híre terjedt azonban a dolognak s a csendőrség 481 darabot összeszedett a talált ezüstpénzből, még pedig 469 dinárt és 12 tallért. *Csallány Gábor*, a szentesi múzeum igazgatója szerint a pénz a mohácsi vész idején kerülhetett a földre.

T RÉ F Á K

Iskolában.

- Mondj fiam egy állító mondatot.
- A ló húzza a kocsi.
- Mondd ezt parancsoló módban.
- *Gyí te!*

A gyógyszerért előtt.

Két gazdaember megy el a patika előtt s az egyik a gyógyszer táblájára mutatva megkérdezi:

— Aztán tudja-e kend, hogy miért van ez a kigyó itt ezen a táblán?

Mire a gazda rámondja nagy büszkén:

— Már hogyan tudnám én! Azért van ott a kigyó, mert itt adják azokat a *kigyó-gyító* szereket!

A próbamama.

Pucika éleseszű, de nagyon csintalan, akaratos, makacs kis leány. A tanító néinek meglehetősen sok baja van vele az iskolában.

— No, *Pucika* — szíjja egyszer megint a tanító néni — szeretnék én neked egyszer csak egy hétig a mamád lenni!...

Pucika csintalan szemeit a tanító néniére emeli:

— Jól van, tanítónéni, majd szölok egyszer a — *papának!*...

Az első csók.

Két leányka a férficsók rejtelméről beszélget.

— Te *Mari*, csókoltál már olyan férfit, akinek bajusza van? — kérdi az egyik.

— Még sohasem. Milyen lehet az?

— Magam sem tudom. *De itt van egy sárkfe: próbáljuk meg.*

Az oláh hivatal.

Titkár úr, már öt napja vesztegetem itt az időmet és még sem tudom megkapni azt a nyavalyás iratot.

— Hja, kérem, *ha Ön csupán az idejé vesztegeti!*...

A kölcsön.

— Furcsa ember ez a *Czipor*. Egy év óta mindennap ugyan azt mondja.

— Mit?

— Tavaly kértem tőle százezer koronát, folyton azt kéri.

AZ ALVÓ VÖLEGÉNY

Elbeszélés. Irta: Zsoldos László

(8. folytatás)

— Az a gróf? — hölyögött az italtól még mindig bamba képpel a tartalékos huszárhadnagy (jó koponyája lehetett, ha még a földrengés se bírta kirázni a mámort a fejéből). — Mi — miért kérded?

— Mert elrabolta Magdát. Automobilon — felelték neki izgatottan hadonászva Kecskéssyék.

Zolti eltátotta a száját. Előbb csak bámészan, aztán hülye vigyorgással.

— Hamar a nevé! El kell fogatni a gazembert!

Zolti csak a fejét rázta. Másfél perc is beletelt, amikor végre megszólalt:

— A nevé, — dünnyögte dühítő egykedvűséggel, — azt nem tudom, kérlek alásan. Én is csak az este ismerkedtem meg vele a Nemzeti Kaszinóban.

— Művezető úr! Szakács úr! — hajoltak le többen is egyszerre egy összeeső alakhoz a hóra. — Elájult! Hamar orvosot, mert még elvérzik.

IX. FEJEZET.

Különösen hangzik ez a Kecskéssy Magda esete. Ha valaki regényben olvasná, hát talán bosszusan tenné félre a könyvet, hogy:

— Eh, ilyesmi nem történik meg az életben!

Pedig csupán az újságot kell kissé figyelemmel kísérni és mink, szigorúan Tamáskodó emberek, hányszor, de hány-szor bukkanunk csak úgy a reggeli kávénk, vagy teánk mellett a rendes napilapokban olyan valóságban átélt történetekre, hogy némelykor még a kiflibe vagy sonkás-zsemlyébe is elfelejtünk beleharapni álmélkodásunkban:

— Szent Isten, hát még mindig nem pusztult ki a világból a romantika?...

Mindazonáltal Magda eltűnése a földrengés után, ha jól meggondoljuk a dolgot, tulajdonképp nem is oly túlságosan romantikus.

Ahogy a három huszárhadnagy becseltet a Vigadó zsúfolt éttermébe s némileg (meg kell vallani) feltűnő belépőjüket az antimilitarista, de épen nem antialkoholista Placsek úr olyan vérszomjas csatakiáltással fogadta, akkor gróf Baldingen Rudinak úgyszólván még ideje sem volt alaposan szétnézni a tágas helyiségben nyüzsgő leánysereg között s máris beleszólt a harciasnak ígérkező nyitányba félelmetes földalatti morájával a deus ex machina.

Amikor aztán a harmadik-negyedik földlökésnél a közönség a fejét vesztve vad tülekedésben rohant az utcai kijárat felé, a fiatal gróf, akit minden szeleburdisága mellett is meglehetősen hidegvérrel áldott meg az Isten, a pokoli zűrzavarban nem jött ki a sodrából, hanem valamelyest félrehúzódván a rémült tömeg útjából, hamarjában körülnézett, vajjon nem lehetne-e kisebb tolongás árán és mindamellett könnyebben kijutni ez alól a hirtelen oly kellemetlenné vált díszes mennyezet alól.

És ahogy így gyors körületekintéssel kereste a másik kijáratot, hát kis híja, hogy egyszerre csak el nem kiáltja magát meglepetésében, hogy:

— Nini, az én szókém!

Ott állt világoskék selyemruhácskájában, remegő testtel a falnak támaszkodva Kecskéssy Magda. Anyját, meg Melaniet épen most ráncigálta a bezúzott tükörablakhoz a véreskező Szakács. Lehet, hogy delejesség van e szemekben, de bizonyos igaz, hogy Magda szintén gróf Baldingenra meresztette a szemét. Rémülten és esdeklően, kétségbeesetten és epeke-

dőn, mintha csak a gondolatait vetette volna a reabámuló huszártiszt felé.

— Istenem, egy gazdag gróf, aki eljött a bátyámmal, bizonyosan azért, hogy velünk táncoljon... talán énvelem... talán reggelig is és ezalatt ki tudja, micsoda nagyszerűen nem mulattunk volna és most emiatt a nyomorult földrengés miatt mindennek vége, talán még meg is halunk együtt itt ebben az épületben, ahelyett, hogy együtt táncoltunk volna talán reggelig is!

A következő pillanatban egy újabb, ezuttal már a hatodik és utolsó lökéstől megtántorodott és most aludt ki az egész Vigadóban a villamvilágítás és a sötétben, hát ki tudja, még el is esett volna szegényke a nagy inogásban, ha az akkorára már mellette termett Rudi gróf még idejekorán meg nem ragadja a kezét a sötétben.

— Kapaszkodjék belém! Meneküljünk! — hadarta Magdának a hadnagy izgatottan, mert most már egyre hevesebben kalimpált az agyvelejében az a gondolat, hogy:

— Ez az a szőke! Ez az a szőke, akiért majd kiugrottam tegnapelőtt az autóból (más szegény ember legföljebb a bőréből ugorhat ki, egy gróf már ilyesmit sem kénytelen megtenni). No Hhudi, Hhudi, akáhhmi leszek, ez az Isten uija!

S miközben oly erővel szorongatta az Isten, akárom mondani, Magda ujját, hogy kevésbbé izgalmas körülmények közt a leány bizonyára haragosan szisszent volna fel tőle, gyorsan el kezdte kifelé vonszolni magát a szép szőke teremést. Zavaros láрма zsisbongott a teremben, lökdösődő alakok tolongtak körülöttük s a homályban maguk sem tudták, hogyan, ez a tolongó csoport nagy kiabálás és könyöközés közt egyszerre csak kinyomta őket valami szűk ajtón egy léghuzamos, hideg, sötét folyosóra.

Magda, aki eddig egy kukkot sem tudott szólni ebben a szokatlan és az ő szemében mégis oly regényes helyzetben, most a veszedelmes csődületből kiszabadulván, nagyot nyekkent, hogy:

— Jaj, majd agyonnyomtak! — aztán engedte magát vezetetni tovább a gróftól, aki (Hhudi, Hhudi, akármilyen legyen, ez az Isten uija!) egyre csak azt sutogta neki:

— Kapaszkodjék belém! Kapaszkodjék belém! — és némi államcsinnyel befűzve a leány habzó fehér selyemkezyűs karját a maga karjába, törtetett vele kifelé a folyosón.

— De a mama! — aggodalmaskodott a Zolti hucgocskája.

— Kint van! (Sohasem látta.)

Hisz' nem is ismeri!

— Nem. Hogy hívják? Ghhóf Baldingen Hhudolf (mutakozott be futás közt), Hhudi, Hhudi.

— Kecskéssy! Ez a gróf a bátyámmal jött.

— Én? Mikor?

— Ide! Az a barna huszárhadnagy.

— Nagyszerű! Siessünk! Siessünk! Hát magát hogy hívják?

— Magda.

— Magda. Magdalaine. Csak hamar, hamar! Szép neve van.

Puff. Valaki elesett a sötétben.

— Keljen föl! — motyogott Rudi és vonszolta tovább a párját eszméletlenül.

— Jaj, csak vissza mindjárt az apusékhöz. Mert már biztosan keresnek. Tudja, akik azzal a férfival kiugrottak az ablakon, az az én mamám meg a hugom.

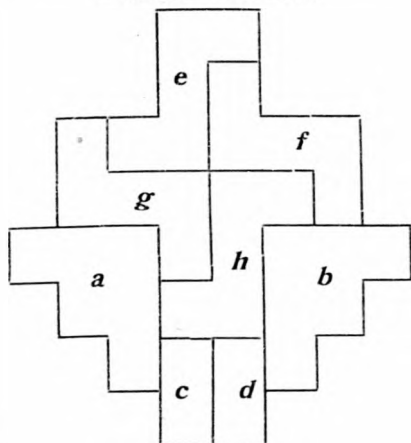

REJTVÉNYEK

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 5-én.)

1. Négyzetrejtvény.

A betűkkel megjelölt területrészeket helyesen összerakva, négyzetet kapunk eredményül.

(Beküldte ifjú Horváth Miklós Szövegéről.)

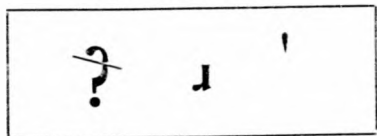
2. Betűrejtvény.

J	E	R	F
S	M	E	E
Ü	N	Sz	A
I	H	K	K
A	U	S	S
A	S	V	A
Á	V	S	L
N	O	R	K
P	A	A	Cs
F	E	O	*N

Kerdet *-gal jelölve.

(Beküldte Kovács Sámuel Hódoséspányról.)

3. Betűrejtvény.

(Beküldte Csala János Ceglédről.)

A rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 43-ik számunkban közöljük.

A 37-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtése:

1. Számrejtvény: **Harminchat varjú repült a csapban.** ($36 + 36 + 18 + 9 + 1 = 100$.)

2. Betűrejtvény: **Pártütők.**

3. Tréfás talány: **Lánc.**

Megfejtették: Bergmann Lajos, ifj. Horváth V. Miklós, ifj. Vekérdi András, Braun Andor, Ragó István, Dori József, ifj. Albert József, ifj. Bene Lajos, Marosi Ferenc, Vaskó Mihály, Szlavszkowszky Jolán, Matics István, ifj. Sándor József, ifj. Olé Ferenc, Lang Rudolf.

Jutalomkönyvet nyertek: **Szlavszkowszky Jolán (Budapest), Matics István (Somogyvár), ifj. Sándor József (Oroszáza), ifj. Olé Ferenc (Csór), Vaskó Mihály (Dombegyház).**

A 38-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

Gabonavásár. 76 kg-os tiszavidéki búza 435–440.000, pest-megyei és dunántúli 432.500–435.000, 78 kg-os tiszavidéki 445–447.500, pestmegyei és dunántúli 442.500–445.000, rozs 420–422.500, takarmányárpa 380–392.000, sorárpa 460–480.000, köles 270–280.000, tengeri 365–385.000, zab 340–360.000, repce 640–650.000, korpa 215–220.000 K métermázsánként.

Liszt- és őrléménypiac. Dupla 0-ás 6600, 0-ás 6400, 2-es 6200, 6-os 5700, takarmányliszt 3100, korpa 2250, 1-es rozsliszt 4800, 75%o-os egységes rozsliszt 4000 korona kilogrammonként budapesti paritásban, zsakkal együtt.

Takarmányvásár. Rétszéna, elsőrendű 6 145–155.000, kivételesen 160.000, másodikrendű 6 96–136.000, harmadrendű csomagolásra 46–95.000, sarjuszéna 70.000, muharszéna 90–150.000, lucnászéna 180–220.000, lóhereszéna 170–220.000, zabosbükönyszéna 130.000, tengeri, csöves 130–150.000, alomszalma 70–85.000, zsuppszalma 100–120.000 K métermázsánként. Zsuppszalma 1 kéve 3500–5000 korona.

Vetőmagvak. Fehérbab 500–505.000, tarkabab 430–450.000, baltacimmac 340–360.000, biborheremag 450–500.000, viktóriaborsó 400–420.000, ősz borsó 400–420.000, tavaszi bükönny 250–270.000, ősz bükönny 450–480.000, szöszbükönny 600–680.000, cirokmag 200–240.000, csibehur 300–320.000, csillagfűrt 270–300.000, fűmagvak, angol perje 1,200–1,500.000, fűmagvak, olasz perje 1,200–1,500.000, fűmagvak, csomos ebir 1,200–1,500.000, kendermag 600–700.000, fehér köles 320–340.000, szürke köles 250–270.000, köles, paprika 280–300.000, lenmag 580–600.000, kisszemű lencse 350–400.000, nagyszemű lencse 650–700.000, lóacemag, nyers, nagyarankás, nem tisztítható 1,800.000–2,000.000, lóheremag, nyers, nagyarankás, tisztítható 2,000.000–2,200.000, lóheremag, nagyarankamentes 2,300.000–2,500.000, lóheremag, fehér, ólomzárólt 3,300.000–3,400.000, lóheremag, vörös, ólomzárólt 3,100.000–3,200.000, lucernamag, nyers, nagyarankás, nem tisztítható 1,700–1,800.000, lucernamag, nyers, nagyarankás, tisztítható 1,800.000–1,900.000, lucernamag, nagyarankamentes 2,000.000–2,100.000, lucernamag, fehér, ólomzárólt 2,700.000–2,800.000, lucernamag, vörös ólomzárólt 2,500.000–2,600.000, mák 1,350.000–1,450.000, munarag 340–360.000, mustármag 600–650.000, napraforgó 350–400.000, tatárka 340–350.000 K métermázsánként.

Tenyészállatok és járművek. Importált fehér erdélyi járművek 19–21.000, elsőrendű fehér járművek 17–19.000, elsőrendű tarka járművek 15–17.000, friss fejtehenék 16–20.000, 1½ éves üszök 15–17.000, 1½ éves tinók 13–16.000 korona kilogrammonként élő súlyban.

Vásárhavasár. Legjobb minőségű ökor 18–20.500, kivételesen 21–22.000, közepes 13.500–17.500, gyengébb 750–13.000, jobbminőségű bika 15.500–19.500, kivételesen 20–21.000, gyengébb 10–15.000, jobbminőségű tehén 15.500–19.500, kivételesen 20–21.000, gyengébb 10.500–15.000, kicsontozni való marha 6–10.500, növedékmarha 8–15.000 K kilogrammonként élő súlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 26–27.000, közepes 26–27.500, nehéz 27–28.500 korona kilogrammonként élő súlyban.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 6,750.000–14,000.000, igás kocsi, könnyű 4,000.000–12,500.000, számár 1,000.000 korona.

Baromti és tojás. Csirke, párja 40–100.000, tyúk, párja 70–120.000, hizott ruca 36–38.000, libamáj 60–110.000, lúdzsír 60–65.000 K kilogrammja, tojás darabja 1700–2300 korona.

Ezentul

az izléses régóta bevált, dobozos „valódi Franck kávépótlék” az utánzó gyártmányoktól külsőleg abban különbözik, hogy **cimkéje barna-kék-fehér** színekből van összeállítva, amelyen a jellegzetes ismertetőjelek, nevezetesen a „**kávédaráló**” és a „**Franck**” név feltűnően érvényre jutnak.

A „valódi Franck a kávédarálóval” közkedveltségét kiváló aromájának, izletességének, erejének és zamatoságának köszönheti.

